

2 ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA

2.4 OBOLEVNOST

2.4.1 BOLEZNI SRCA IN OŽILJA

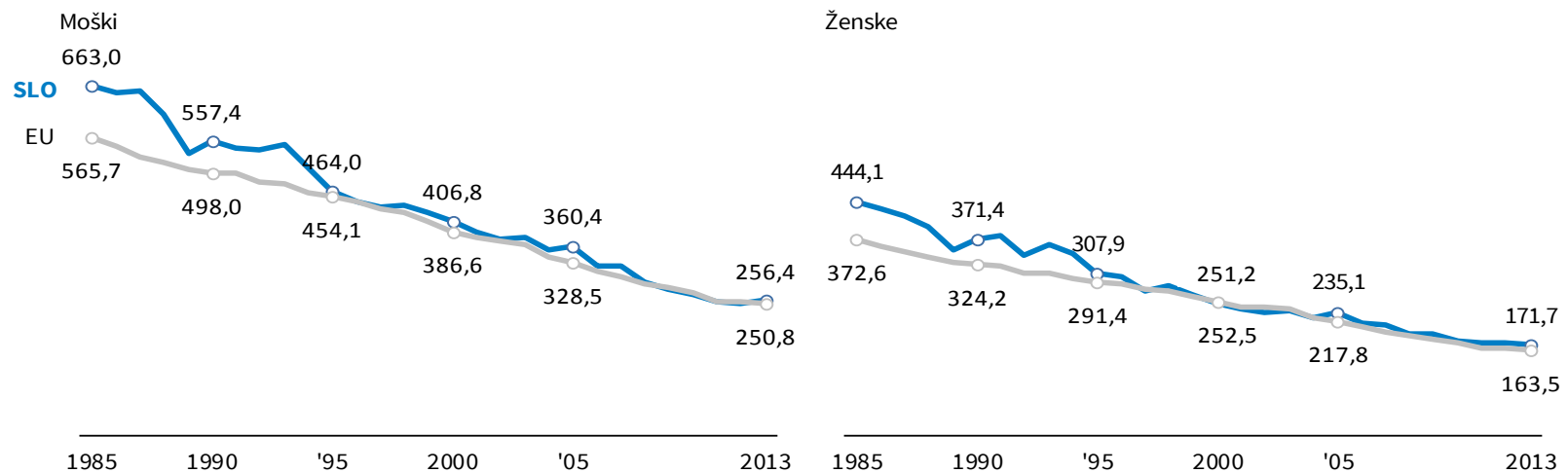
Kljub znatnemu upadu v zadnjih desetletjih bolezni srca in ožilja ostajajo najpogostejši vzrok smrti v Sloveniji, v letu 2013 so predstavljale 39 % vseh smrti (pri ženskah 46 %, pri moških 32 %). Od leta 2009 pri moških bolezni srca in ožilja celo niso več najpogostejši vzrok smrti, temveč so na 2. mestu, za neoplazmami.

Najpogostejši smrtni bolezni srca sta akutni miokardni infarkt (imenovan tudi srčni infarkt ali srčna kap) in srčna odpoved, medtem ko je med možganskožilnimi boleznimi največ smrti zaradi možganske kapi. Starostno standardizirana stopnja umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja je v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja v Sloveniji presegala povprečje EU, vendar se je pri obeh spolih ta razlika zmanjševala in je od leta 2000 na ravni evropskega povprečja.

Bolezni srca in ožilja obsegajo vrsto bolezni, povezanih z obtočili. Najpogostejše bolezni srca so ishemična bolezen srca (vključno z akutnim miokardnim infarktom, AMI), motnje srčnega ritma, srčna odpoved

(popuščanje srca) ter bolezni srčnih zaklopk. Med možganskožilnimi (cerebrovaskularnimi) boleznimi je najpogostejša možganska kap (CVI), ki je lahko posledica motenj dotoka krvi v možgane ali možganske krvavitve. Zelo pogosta bolezen srca in ožilja je tudi hipertenzija (visok krvni tlak), ki je hkrati tudi dejavnik tveganja za bolezni srca in za možganskožilne bolezni. Zmanjšanje stopnje umrljivosti za boleznimi srca in ožilja je znatno pripomoglo k podaljšanju pričakovane življenjske dobe, kar pripisujemo upadu nekaterih dejavnikov tveganja, npr. kajenja, in izboljšani tehnologiji zdravljenja in ukrepanja ob akutnih dogodkih. Vendar pa možnosti za nadaljnje zmanjševanje ovira porast nekaterih drugih dejavnikov tveganja, kot sta debelost in sladkorna bolezen.

2.4.1 Graf 1: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu, Slovenija in EU, 1985–2013

Vir: WHO, <http://data.euro.who.int/hfad/>, 03. 02. 2016, Slovenija

Podatkovni portal NIJZ, <https://podatki.nijz.si/>, Slovenija za obdobje 2011–2013, 4. 2. 2016

2.4.1 Tabela 1: **Umrli zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013

		Starostna skupina											SKUPAJ
		0-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+		
Število													
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	9	10	27	35	63	127	229	252	365	1.939	3.056
		Ž	4	2	3	13	10	36	71	104	225	3.980	4.448
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	2	3	13	16	38	74	131	119	171	544	1.111
		Ž	-	1	2	4	5	12	20	38	67	723	872
Cerebrovaskularne bolezni	I60-I69	M	1	2	6	9	11	20	45	63	96	483	736
		Ž	1	-	1	5	3	10	22	31	61	1.019	1.153
Srčna odpoved	I50	M	-	-	-	-	-	-	3	5	14	378	400
		Ž	-	-	-	-	-	1	-	-	26	987	1.014
Hipertenzivna bolezen srca	I11, I13	M	1	-	3	-	1	4	3	11	27	149	199
		Ž	1	-	-	-	-	3	3	8	15	466	496
Bolezni zaklopk	I06-I 08, I33-I36, I38	M	1	1	1	2	-	3	3	9	19	112	151
		Ž	-	-	-	-	-	-	8	13	13	233	267
Na 100.000 prebivalcev starostne skupine													
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	2,2	12,3	35,6	44,1	80,9	164,7	334,6	547,1	907,2	3.366,3	299,7
		Ž	1,0	2,7	4,3	16,9	13,3	47,9	103,2	202,0	446,6	3.614,9	427,9
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	0,5	3,7	17,1	20,2	48,8	95,9	191,4	258,4	425,0	944,4	109,0
		Ž	-	1,4	2,8	5,2	6,7	16,0	29,1	73,8	133,0	656,7	83,9
Cerebrovaskularne bolezni	I60-I69	M	0,2	2,5	7,9	11,3	14,1	25,9	65,8	136,8	238,6	838,5	72,2
		Ž	0,3	-	1,4	6,5	4,0	13,3	32,0	60,2	121,1	925,5	110,9
Srčna odpoved	I50	M	-	-	-	-	-	-	4,4	10,9	34,8	656,3	39,2
		Ž	-	-	-	-	-	1,3	-	-	51,6	896,5	97,6
Hipertenzivna bolezen srca	I11, I13	M	0,2	-	4,0	-	1,3	5,2	4,4	23,9	67,1	258,7	19,5
		Ž	0,3	-	-	-	-	4,0	4,4	15,5	29,8	423,3	47,7
Bolezni zaklopk	I06-I 08, I33-I36, I38	M	0,2	1,2	1,3	2,5	-	3,9	4,4	19,5	47,2	194,4	14,8
		Ž	-	-	-	-	-	-	11,6	25,2	25,8	211,6	25,7

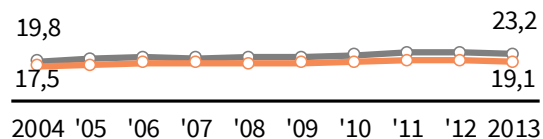
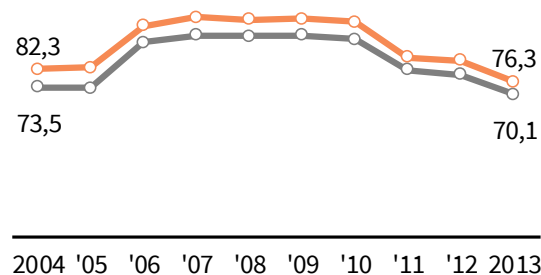
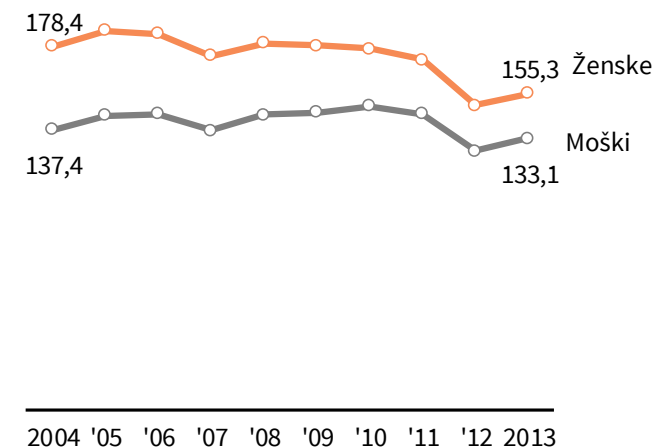
Vir: Obrazec Prijava smrti (DEM-2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

Za boleznimi srca in ožilja je v letu 2013 umrlo več žensk kot moških, pri obeh spolih pa največ oseb v starostni skupini 75 let in več. Pri moških so bile vzrok predvsem ishemične bolezni srca, medtem ko so bile pri ženskah pogosteje vzrok možganskožilne (cerebrovaskularne) bolezni in srčna

odpoved. V starostnih skupinah do 74 let je za vsemi boleznimi srca in ožilja umrlo več moških. AMI in CVI sta pomembna vzroka prezgodne umrljivosti (pred 65. letom starosti), ki ju je mogoče preprečiti.

2.4.1 Graf 2: **Hospitalizacije ter obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu, Slovenija 2004–2013

na 1.000 prebivalcev

Hospitalizacije¹⁾**Zunajbolnišnične obravnave – specialistična amb. dej.****Zunajbolnišnične obravnave – primarna raven²⁾**¹⁾ Brez tujcev.²⁾ Ne vključuje patronažne dejavnosti.

Vir:

Zbirka bolnišničnih obravnav (epizod hospitalizacij, agregiranih po diagnozah) zaradi vseh vzrokov

Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

Najpogostejši vzroki hospitalizacij zaradi bolezni srca in ožilja so ishemične bolezni srca, motnje srčnega ritma, srčna odpoved, možganskožilne bolezni in ateroskleroza, medtem ko so najpogostejši razlogi za ambulantni obisk tako v specialistični zunajbolnišnični obravnavi kot na primarni ravni hipertenzivne bolezni, motnje srčnega ritma, bolezni perifernih žil, odpoved srca in ishemične bolezni srca.

2.4.1 Tabela 2: Hospitalizacije zaradi boleznj srca in ožilja po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013

		Starostna skupina										SKUPAJ	
		0-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+		
Število¹⁾													
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	924	350	517	935	1.545	2.573	3.233	3.188	3.576	7.058	23.899
		Ž	764	325	393	634	852	1.180	1.468	1.741	2.556	10.086	19.999
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	19	54	125	293	521	832	929	905	919	1.407	6.004
		Ž	6	11	32	80	183	231	328	385	530	1.350	3.136
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	193	49	74	117	178	361	466	477	526	996	3.437
		Ž	152	27	32	49	67	158	206	252	405	1.398	2.746
Srčna odpoved	I50	M	15	7	10	33	49	143	246	303	456	1.591	2.853
		Ž	14	3	6	19	17	48	79	149	329	2.415	3.079
Cerebrovaskularne bolezni	I60-I69	M	39	29	48	108	161	233	345	355	428	896	2.642
		Ž	30	19	21	53	96	136	161	206	329	1.635	2.686
Ateroskleroza	I70	M	4	1	12	47	134	310	408	395	380	670	2.361
		Ž	-	3	6	15	59	71	107	143	176	836	1.416
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine²⁾													
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	2,2	4,2	6,6	11,6	19,5	32,9	46,9	68,5	88,2	121,9	23,2
		Ž	1,9	4,3	5,5	8,2	11,2	15,5	21,2	33,6	50,4	91,3	19,1
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	0,0	0,7	1,6	3,6	6,5	10,6	13,5	19,5	22,6	24,3	5,8
		Ž	0,0	0,1	0,4	1,0	2,4	3,0	4,7	7,5	10,5	12,2	3,0
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	0,4	0,6	0,9	1,5	2,2	4,6	6,7	10,3	13,0	17,2	3,3
		Ž	0,4	0,4	0,5	0,6	0,9	2,1	3,0	4,9	8,0	12,7	2,6
Srčna odpoved	I50	M	0,0	0,1	0,1	0,4	0,6	1,8	3,6	6,5	11,2	27,5	2,8
		Ž	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,6	1,1	2,9	6,5	21,9	3,0
Cerebrovaskularne bolezni	I60-I69	M	0,1	0,3	0,6	1,3	2,0	3,0	5,0	7,6	10,5	15,5	2,5
		Ž	0,1	0,2	0,3	0,7	1,3	1,8	2,3	4,0	6,5	14,8	2,6
Ateroskleroza	I70	M	0,0	0,0	0,2	0,6	1,7	4,0	5,9	8,5	9,4	11,6	2,3
		Ž	0	0,0	0,1	0,2	0,8	0,9	1,6	2,7	3,5	7,6	1,4

¹⁾ Vključno s tujci.

²⁾ Brez tujcev.

Vir: Zbirka bolnišničnih obravnav (epizod hospitalizacij, agregiranih po diagnozah) zaradi vseh vzrokov

2.4.1 Tabela 3: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja v specialističnih ambulantni dejavnosti** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013

			Starostna skupina						
			0-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65+	SKUPAJ
Število									
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	2.843	3.434	6.188	13.011	9.544	36.437	71.457
		Ž	2.587	4.301	7.035	11.685	7.769	45.972	79.349
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	567	664	1.458	3.434	2.387	7.078	15.588
		Ž	297	449	1.257	3.009	2.373	11.503	18.888
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	359	335	623	1.506	1.465	7.134	11.422
		Ž	374	348	488	950	851	8.613	11.624
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	212	511	981	1.943	1.347	4.271	9.265
		Ž	466	1.533	2.429	3.332	1.885	7.138	16.783
Srčna odpoved	I50	M	3	9	52	262	322	3.362	4.010
		Ž	-	9	20	103	136	4.011	4.279
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	56	156	627	2.085	1.428	4.913	9.265
		Ž	32	75	306	940	659	4.004	6.016
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine									
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	8,5	21,2	39,9	84,0	139,5	253,2	70,1
		Ž	8,2	29,2	47,8	77,8	113,0	216,9	76,3
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	1,7	4,1	9,4	22,2	34,9	49,2	15,3
		Ž	0,9	3,1	8,5	20,0	34,5	54,3	18,2
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	0,0	1,0	2,0	3,0	4,0	5,0	11,2
		Ž	1,2	2,4	3,3	6,3	12,4	40,6	11,2
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	0,6	3,2	6,3	12,5	19,7	29,7	9,1
		Ž	1,5	10,4	16,5	22,2	27,4	33,7	16,1
Srčna odpoved	I50	M	0,0	0,1	0,3	1,7	4,7	23,4	3,9
		Ž	-	0,1	0,1	0,7	2,0	18,9	4,1
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	0,2	1,0	4,0	13,5	20,9	34,1	9,1
		Ž	0,1	0,5	2,1	6,3	9,6	18,9	5,8

Vir: Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

2.4.1 Tabela 4: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu na primarni ravni¹⁾ zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013

			Starostna skupina						
			0-29	30-39	40-49	50-59	60-64	65+	SKUPAJ
Število									
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	4.200	6.370	13.792	29.206	19.628	62.528	135.724
		Ž	3.971	6.186	12.423	25.028	17.761	96.029	161.398
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	1.322	3.100	8.912	19.514	12.783	32.305	77.936
		Ž	559	1.692	6.559	16.541	12.400	53.262	91.013
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	397	355	642	1.474	1.404	7.624	11.896
		Ž	395	438	541	990	880	10.122	13.366
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	263	626	1.062	2.152	1.391	5.315	10.809
		Ž	579	1.636	2.478	3.425	2.007	10.976	21.101
Srčna odpoved	I50	M	4	17	69	290	326	3.920	4.626
		Ž	6	16	31	117	161	6.292	6.623
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	76	172	723	2.242	1.509	5.126	9.848
		Ž	45	67	249	872	696	4.744	6.673
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine									
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	12,5	39,3	88,8	188,5	286,8	434,5	133,1
		Ž	12,6	42,0	84,4	166,5	258,2	453,0	155,3
Hipertenzivne bolezni	I10, I11, I13	M	3,9	19,1	57,4	125,9	186,8	224,5	76,4
		Ž	1,8	11,5	44,6	110,1	180,3	251,3	87,6
Motnje srčnega ritma	I44-I49	M	0,0	1,0	2,0	3,0	4,0	5,0	11,7
		Ž	1,3	3,0	3,7	6,6	12,8	47,8	12,9
Bolezni perifernih žil	I70, I80, I83	M	0,8	3,9	6,8	13,9	20,3	36,9	10,6
		Ž	1,8	11,1	16,8	22,8	29,2	51,8	20,3
Srčna odpoved	I50	M	0,0	0,1	0,4	1,9	4,8	27,2	4,5
		Ž	-	0,1	0,2	0,8	2,3	29,7	6,4
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	0,2	1,1	4,7	14,5	22,0	35,6	9,7
		Ž	0,1	0,5	1,7	5,8	10,1	22,4	6,4

¹⁾ Ne vključuje patronažne dejavnosti.

Vir: Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

2.4.1 Tabela 5: **Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾** po spolu, starosti, izobrazbi in indeksu telesne mase, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012

	Zvišan krvni tlak				Zvišan holesterol				Prebolela srčna kap			
	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012
Spol												
Moški	19,7	24,4	23,8	24,9	-	23,7	22,2	24,4	2,2	2,7	1,7	2,2
Ženske	17,1	19,7	17,6	18,1	-	18,3	18,3	20,2	0,5	1,0	0,7	0,9
SKUPAJ	18,4	22,0	20,8	21,5	-	21,0	20,3	22,3	1,4	1,9	1,2	1,6
Starostna skupina												
25-39	5,9	7,1	6,1	7,1	-	7,1	6,2	7,5	0,1	0,5	0,0	0,2
40-54	21,4	25,1	22,9	21,8	-	26,0	24,6	26,3	1,7	2,0	1,1	1,4
55-64	39,0	45,9	43,7	44,0	-	38,9	38,1	39,4	3,5	4,4	3,6	4,1
Izobrazba												
Osnovna šola ali manj	29,0	32,5	31,9	33,8	-	26,6	25,1	26,1	1,8	2,4	2,9	3,2
Poklicna šola	18,6	26,9	26,0	27,9	-	22,4	24,6	25,1	1,7	3,0	1,2	2,5
Srednja šola	14,6	16,4	17,3	20,8	-	18,5	18,3	22,4	0,8	1,2	0,9	1,2
Višja šola ali več	11,9	13,5	12,6	13,5	-	17,7	15,5	18,7	0,8	0,7	0,6	0,7
ITM												
18,5-24,9	7,6	9,8	9,3	9,9	-	12,6	13,2	14,1	0,5	1,0	0,6	0,8
25-29,9	21,9	27,2	23,9	24,9	-	26,9	24,6	27,4	1,8	2,2	1,6	1,7
30 ali več	41,0	44,4	42,7	43,7	-	30,8	28,7	32,7	2,5	3,3	2,0	3,6

Se nadaljuje na naslednji strani.

Nadaljevanje s prejšnje strani.

	Srčno popuščanje				Možganska kap			
	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012
Spol								
Moški	3,0	4,3	3,0	2,7	1,2	1,7	1,1	1,5
Ženske	2,4	2,7	1,7	1,9	0,6	0,9	0,6	1,3
SKUPAJ	2,7	3,5	2,3	2,3	0,9	1,3	0,9	1,4
Starostna skupina								
25-39	0,6	1,4	0,4	0,6	0,2	0,7	0,1	0,4
40-54	2,7	3,2	2,1	2,0	0,9	1,0	0,9	1,5
55-64	7,3	8,5	6,3	5,5	2,4	3,1	2,2	2,8
Izobrazba								
Osnovna šola ali manj	5,6	6,0	5,0	5,6	1,6	1,7	2,5	2,0
Poklicna šola	2,4	4,9	2,4	3,0	1,1	2,1	0,7	2,3
Srednja šola	1,7	1,9	1,8	1,8	0,4	0,8	0,6	1,3
Višja šola ali več	1,2	1,7	1,1	1,0	0,4	0,6	0,4	0,7
ITM								
18,5-24,9	1,7	1,9	1,0	1,4	0,7	1,1	0,5	1,0
25-29,9	2,9	4,0	2,7	2,5	0,9	1,2	0,9	1,6
30 ali več	5,1	6,7	5,0	4,5	1,1	2,2	1,7	2,1

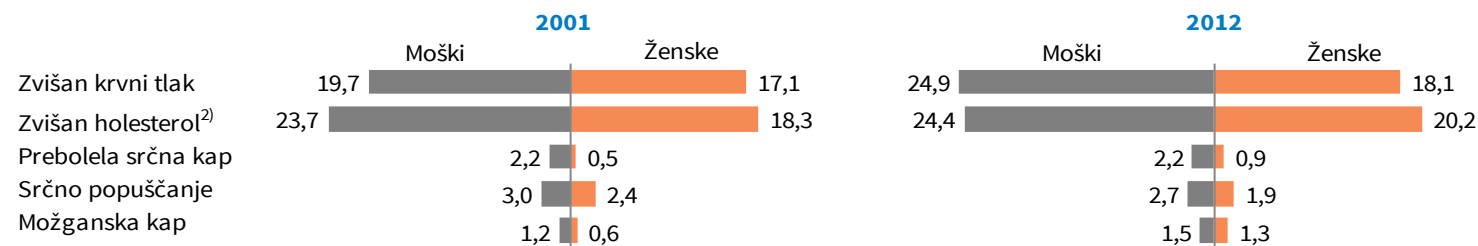
¹⁾ Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).

Vir: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001-2004-2008-2012

O ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja pogosteje poročajo moški kot ženske, starejši, tisti z nižjo stopnjo izobrazbe in osebe z višjim indeksom telesne mase.

2.4.1 Graf 3: **Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾** po spolu, Slovenija, 2001, 2012

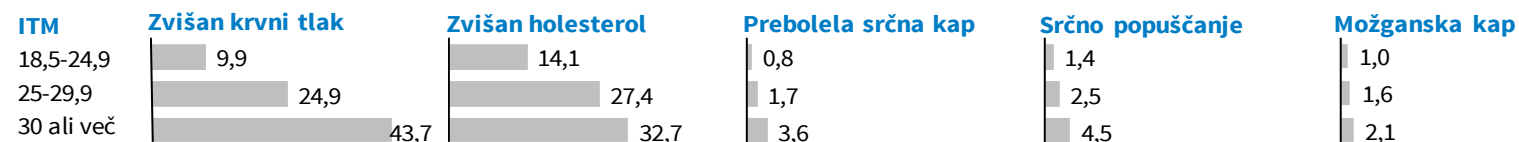
¹⁾ Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).

²⁾ Podatek za leto 2004, in ne za 2001.

Vir: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001–2004–2008–2012

Moški pogosteje poročajo o prisotnosti dejavnikov tveganja in boleznih srca in ožilja. Pri obeh spolih je poročana prisotnost omenjenih dejavnikov in boleznih večja v letu 2012 kot v letu 2001, razen pri srčnem popuščanju.

2.4.1 Graf 4: **Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾** glede na ITM, Slovenija, 2012

¹⁾ Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).

Vir: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001–2004–2008–2012

Tveganje za zvišan krvni tlak, zvišan holesterol, srčno kap, srčno popuščanje in možgansko kap je večje pri osebah z višjim indeksom telesne mase.

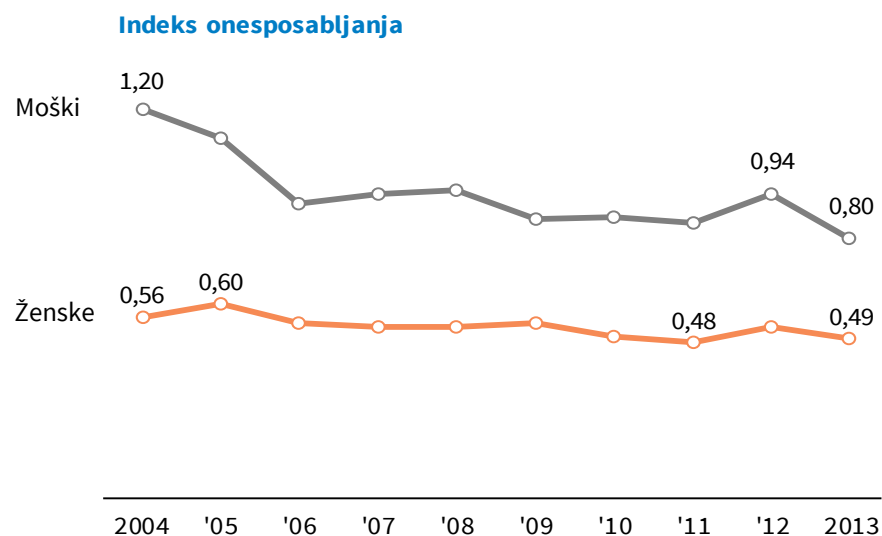
2.4.1 Tabela 6: **Delež anketirancev (25–64 let), ki so v zadnjem tednu vzeli zdravilo za znižanje krvnega tlaka in ali zdravilo za znižanje holesterola v krvi**, po spolu, starosti in izobrazbi, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012

	V zadnjem tednu vzeli ...				zdravilo za znižanje holesterola v krvi			
	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012
Spol								
Moški	13,5	15,3	17,3	17,4	6,5	8,1	8,6	9,2
Ženske	13,6	14,3	14,6	14,2	4,8	5,4	5,8	6,1
SKUPAJ	13,5	14,8	16,0	15,9	5,7	6,8	7,3	7,7
Starostna skupina								
25-39	2,0	2,3	2,4	2,0	0,4	1,1	0,8	0,6
40-54	15,4	15,9	15,9	14,1	6,3	7,1	6,5	6,1
55-64	34,4	37,8	41,0	40,6	15,5	17,7	20,7	21,3
Izobrazba								
Osnovna šola ali manj	22,7	24,3	27,1	29,1	9,7	11,5	12,0	13,4
Poklicna šola	12,7	17,0	20,0	22,2	4,5	7,8	9,1	10,0
Srednja šola	10,1	10,3	12,9	14,4	4,3	4,5	6,1	7,4
Višja šola ali več	9,2	8,4	8,8	8,4	4,7	4,2	4,0	4,1
ITM								
18,5-24,9	5,5	5,9	6,2	6,3	2,5	3,0	3,5	3,3
25-29,9	15,8	17,8	18,8	18,2	7,5	9,1	9,0	8,5
30 ali več	31,2	33,4	34,3	35,1	9,8	12,0	12,8	16,4

Vir: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001-2004-2008-2012

2.4.1 Graf 5: Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ zaradi bolezni srca in ožilja po spolu, Slovenija, 2004–2013

Vir: IVZ3 – Evidenca začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in drugih vzrokov (BS)

2.4.1 Tabela 7: Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013

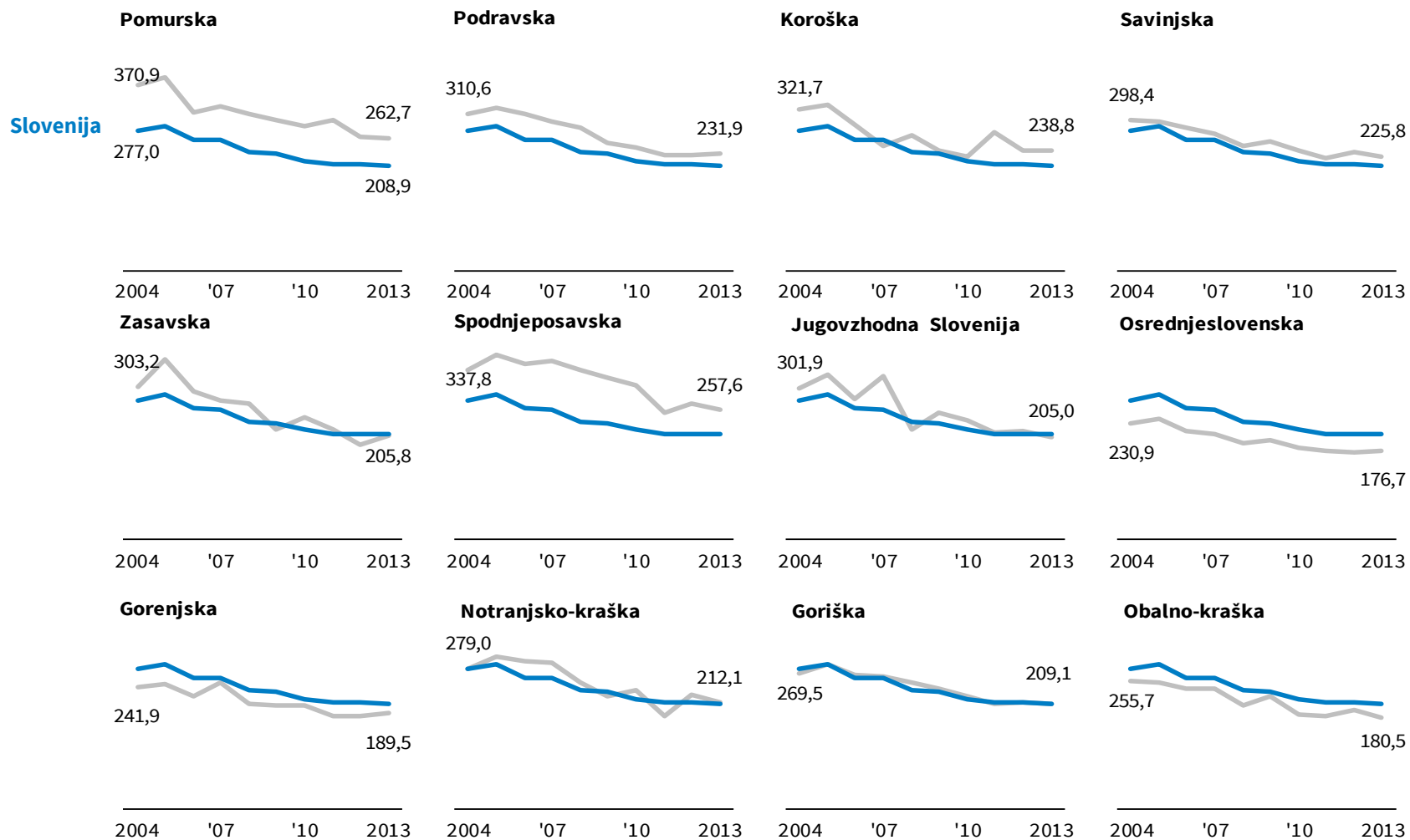
Starostna skupina	Moški	Ženske	SKUPAJ
0-19	0,00		0,00
20-44	0,23	0,27	0,25
45-64	1,66	0,82	1,28
65+	2,36	1,14	2,09

Vir: IVZ3 – Evidenca začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in drugih vzrokov (BS)

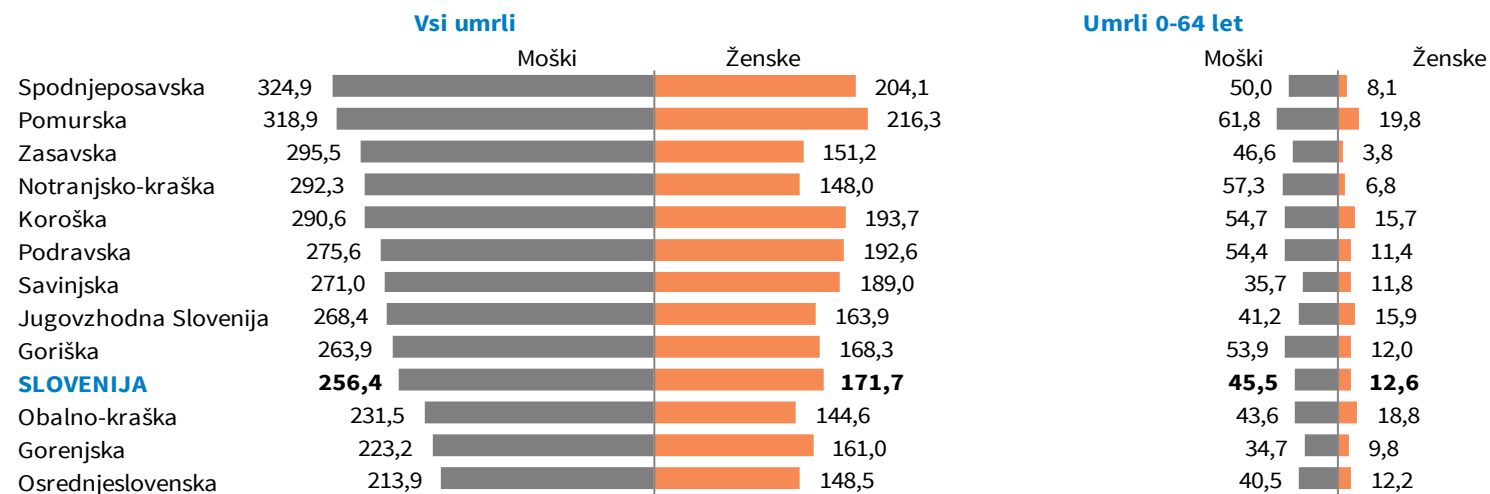
Bolezni srca in ožilja so pogosteje vzrok nezmožnosti za delo pri moških kot pri ženskah, pri obeh spolih pogostost izrazito narašča s starostjo. Od leta 2004 do 2013 se je pogostnost odsotnosti z dela zaradi bolezni srca in ožilja izrazito zmanjšala pri moških, tudi pri ženskah je prisoten upad, vendar je manj izrazit.

REGIONALNE PRIMERJAVE

2.4.1 Graf 6: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja** po statističnih regijah, Slovenija, 2004–2013

Vir: Obrazec Prijava smrti (DEM-2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

2.4.1 Graf 7: **Starostno standardizirana stopnja umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013

Vir: Podatkovni portal NIJZ, <https://podatki.nijz.si>, 25. 1. 2016

V vseh slovenskih regijah moški umirajo za boleznimi srca in ožilja več kot ženske. V starostni skupini 0–64 let je ta razlika še bolj izrazita. Starostno standardizirana umrljivost za boleznimi srca in ožilja je najvišja v spodnjeposavski in pomurski regiji, medtem ko je prezgodnja umrljivost (pred 65. letom) najvišja v pomurski in notranjsko-kraški regiji. Umrljivost je najnižja v osrednjeslovenski in gorenjski regiji, prezgodnja umrljivost pa v gorenjski in savinjski regiji.

2.4.1 Tabela 8: **Umrlji zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013

			Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnje-posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število															
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	217	517	118	390	75	137	203	655	268	101	212	163	3.056
		Ž	364	792	155	564	100	194	284	964	409	111	311	200	4.448
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	62	188	56	143	23	39	71	230	105	47	83	64	1.111
		Ž	54	143	28	102	22	22	61	209	81	18	83	49	872
Cerebrovaskularne bolezni	I60-I69	M	73	131	13	98	16	43	54	153	67	20	36	32	736
		Ž	115	195	41	140	25	64	75	240	116	25	68	49	1.153
Srčna odpoved	I50	M	34	76	15	53	9	28	20	70	22	15	41	17	400
		Ž	102	190	21	133	22	52	68	180	85	36	79	46	1.014
Hipertenzivna bolezen srca	I11, I13	M	9	30	14	19	4	11	14	55	14	4	14	11	199
		Ž	25	78	19	56	13	21	28	156	46	10	28	16	496
Bolezni zaklopk	I06-I08, I33-I36, I38	M	7	14	4	25	5	2	9	42	20	3	8	12	151
		Ž	13	38	17	53	12	11	12	52	25	7	16	11	267
Na 100.000 prebivalcev starostne skupine															
Bolezni srca in ožilja	I00-I99	M	376,6	323,3	326,8	299,7	353,2	387,5	283,3	247,1	265,8	381,1	357,0	292,0	299,7
		Ž	606,2	486,3	432,6	432,7	452,3	556,0	400,3	347,6	396,7	426,4	521,6	355,0	427,9
Ishemične bolezni srca	I20-I25	M	107,6	117,6	155,1	109,9	108,3	110,3	99,1	86,8	104,1	177,4	139,8	114,7	109,0
		Ž	89,9	87,8	78,1	78,3	99,5	63,1	86,0	75,4	78,6	69,1	139,2	87,0	83,9
Cerebrovaskularne bolezni	I60-I69	M	126,7	81,9	36,0	75,3	75,4	121,6	75,4	57,7	66,4	75,5	60,6	57,3	72,2
		Ž	191,5	119,7	114,4	107,4	113,1	183,4	105,7	86,5	112,5	96,0	114,0	87,0	110,9
Srčna odpoved	I50	M	59,0	47,5	41,5	40,7	42,4	79,2	27,9	26,4	21,8	56,6	69,0	30,5	39,2
		Ž	169,9	116,7	58,6	102,0	99,5	149,0	95,9	64,9	82,4	138,3	132,5	81,7	97,6
Hipertenzivna bolezen srca	I11, I13	M	15,6	18,8	38,8	14,6	18,8	31,1	19,5	20,7	13,9	15,1	23,6	19,7	19,5
		Ž	41,6	47,9	53,0	43,0	58,8	60,2	39,5	56,2	44,6	38,4	47,0	28,4	47,7
Bolezni zaklopk	I06-I08, I33-I36, I38	M	12,1	8,8	11,1	19,2	23,5	5,7	12,6	15,8	19,8	11,3	13,5	21,5	14,8
		Ž	21,6	23,3	47,4	40,7	54,3	31,5	16,9	18,7	24,2	26,9	26,8	19,5	25,7

Vir: Obrazec Prijava smrti (DEM-2) in Zdravniško potrdilo o smrti in poročilo o vzroku smrti

2.4.1 Tabela 9: Hospitalizacije zaradi bolezn srca in ožilja po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013

			Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnjeoposavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA	Tujina
Število¹⁾																
Bolezni srca in ožilja 100-199	M		1.745	3.397	1.057	3.190	632	1.067	1.588	5.031	2.178	620	1.675	1.468	23.648	251
		Ž	1.352	2.873	797	2.788	480	902	1.272	4.321	2.059	494	1.430	1.110	19.878	121
Ishemične bolezni srca 120-125	M		362	748	273	942	199	251	335	1.295	595	170	356	404	5.930	74
	Ž		174	360	146	466	96	139	182	730	351	78	175	212	3.109	27
Motnje srčnega ritma 144-149	M		215	447	108	356	81	99	238	850	318	114	322	250	3.398	39
	Ž		164	334	94	328	55	80	180	684	317	68	239	187	2.730	16
Srčna odpoved 150	M		260	441	89	350	74	217	162	507	245	58	217	209	2.829	24
	Ž		254	500	72	479	59	210	194	510	254	75	286	174	3.067	12
Cerebrovaskularne bolezni 160-169	M		257	402	108	380	67	136	207	514	214	62	118	135	2.600	42
	Ž		236	486	104	365	59	126	152	543	227	70	164	140	2.672	14
Ateroskleroza 170	M		206	397	106	342	63	74	145	480	240	57	93	147	2.350	11
	Ž		91	268	49	188	44	37	90	369	131	29	31	85	1.412	4
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine²⁾																
Bolezni srca in ožilja 100-199	M		30,3	21,2	29,3	24,5	29,8	30,2	22,2	19,0	21,6	23,4	28,2	26,3	23,2	
	Ž		22,5	17,6	22,2	21,4	21,7	25,9	17,9	15,6	20,0	19,0	24,0	19,7	19,1	
Ishemične bolezni srca 120-125	M		6,3	4,7	7,6	7,2	9,4	7,1	4,7	4,9	5,9	6,4	6,0	7,2	5,8	
	Ž		2,9	2,2	4,1	3,6	4,3	4,0	2,6	2,6	3,4	3,0	2,9	3,8	3,0	
Motnje srčnega ritma 144-149	M		3,7	2,8	3,0	2,7	3,8	2,8	3,3	3,2	3,2	4,3	5,4	4,5	3,3	
	Ž		2,7	2,1	2,6	2,5	2,5	2,3	2,5	2,5	3,1	2,6	4,0	3,3	2,6	
Srčna odpoved 150	M		4,5	2,8	2,5	2,7	3,5	6,1	2,3	1,9	2,4	2,2	3,7	3,7	2,8	
	Ž		4,2	3,1	2,0	3,7	2,7	6,0	2,7	1,8	2,5	2,9	4,8	3,1	3,0	
Cerebrovaskularne bolezni 160-169	M		4,5	2,5	3,0	2,9	3,2	3,8	2,9	1,9	2,1	2,3	2,0	2,4	2,5	
	Ž		3,9	3,0	2,9	2,8	2,7	3,6	2,1	2,0	2,2	2,7	2,8	2,5	2,6	
Ateroskleroza 170	M		3,6	2,5	2,9	2,6	3,0	2,1	2,0	1,8	2,4	2,2	1,6	2,6	2,3	
	Ž		1,5	1,6	1,4	1,4	2,0	1,1	1,3	1,3	1,3	1,1	0,5	1,5	1,4	

¹⁾ Vključno s tujci.²⁾ Brez tujcev.

Vir: Zbirka bolnišničnih obravnjav (epizod hospitalizacij, agregiranih po diagnozah) zaradi vseh vzrokov

2.4.1 Tabela 10: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja v specialistični ambulantni dejavnosti** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013

		Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnjeposavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število														
Bolezni srca in ožilja I00-I99	M	5.049	11.845	3.701	10.122	1.056	1.614	4.815	19.671	4.444	295	3.806	5.039	71.457
	Ž	5.467	13.961	4.044	11.485	1.351	1.815	6.135	20.708	4.784	511	3.959	5.129	79.349
Hipertenzivne bolezni I10, I11, I13	M	1.690	2.312	889	2.769	165	495	1.132	3.005	891	135	1.050	1.055	15.588
	Ž	1.865	3.021	956	3.368	187	694	1.363	3.658	1.128	147	1.215	1.286	18.888
Motnje srčnega ritma I44-I49	M	637	2.308	693	1.193	200	296	619	2.486	1.398	29	625	938	11.422
	Ž	718	2.471	728	1.320	203	289	596	2.418	1.383	35	586	877	11.624
Bolezni perifernih žil I70, I80, I83	M	583	1.977	783	1.387	181	143	1.049	1.649	521	82	293	617	9.265
	Ž	807	3.485	1.198	2.110	424	284	2.517	3.429	810	288	470	961	16.783
Srčna odpoved I50	M	381	769	134	403	101	197	231	988	286	3	230	287	4.010
	Ž	423	882	130	470	97	194	245	978	296	2	300	262	4.279
Ishemične bolezni srca I20-I25	M	575	1.576	419	1.502	113	178	635	2.287	482	26	487	985	9.265
	Ž	358	897	213	1.193	70	116	461	1.527	246	4	317	614	6.016
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine														
Bolezni srca in ožilja I00-I99	M	87,6	74,1	102,5	77,8	49,7	45,7	67,2	74,2	44,1	11,1	64,1	90,3	70,1
	Ž	91,0	85,7	112,9	88,1	61,1	52,0	86,5	74,7	46,4	19,6	66,4	91,0	76,3
Hipertenzivne bolezni I10, I11, I13	M	29,3	14,5	24,6	21,3	7,8	14,0	15,8	11,3	8,8	5,1	17,7	18,9	15,3
	Ž	31,1	18,6	26,7	25,8	8,5	19,9	19,2	13,2	10,9	5,6	20,4	22,8	18,2
Motnje srčnega ritma I44-I49	M	11,1	14,4	19,2	9,2	9,4	8,4	8,6	9,4	13,9	1,1	10,5	16,8	11,2
	Ž	12,0	15,2	20,3	10,1	9,2	8,3	8,4	8,7	13,4	1,3	9,8	15,6	11,2
Bolezni perifernih žil I70, I80, I83	M	10,1	12,4	21,7	10,7	8,5	4,0	14,6	6,2	5,2	3,1	4,9	11,1	9,1
	Ž	13,4	21,4	33,4	16,2	19,2	8,1	35,5	12,4	7,9	11,1	7,9	17,1	16,1
Srčna odpoved I50	M	6,6	4,8	3,7	3,1	4,8	5,6	3,2	3,7	2,8	0,1	3,9	5,1	3,9
	Ž	7,0	5,4	3,6	3,6	4,4	5,6	3,5	3,5	2,9	0,1	5,0	4,7	4,1
Ishemične bolezni srca I20-I25	M	10,0	9,9	11,6	11,5	5,3	5,0	8,9	8,6	4,8	1,0	8,2	17,6	9,1
	Ž	6,0	5,5	5,9	9,2	3,2	3,3	6,5	5,5	2,4	0,2	5,3	10,9	5,8

Vir: Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

2.4.1 Tabela 11: **Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu na primarni ravni¹⁾ zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013

			Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Spodnjeposavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Notranjsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število															
Bolezni srca in ožilja 100-199		M	9.986	21.161	5.199	16.362	2.655	3.860	11.887	32.031	12.032	3.057	9.546	7.948	135.724
		Ž	13.122	25.642	6.404	19.426	3.074	4.680	13.732	36.933	14.683	3.679	11.199	8.824	161.398
Hipertenzivne bolezni 110, 111, 113		M	5.610	13.048	3.070	9.030	1.493	2.285	7.670	18.425	6.308	1.462	5.486	4.049	77.936
		Ž	7.608	15.382	3.801	10.446	1.681	2.864	8.814	20.295	7.736	1.766	6.141	4.479	91.013
Motnje srčnega ritma 144-149		M	1.037	1.535	500	1.478	198	284	1.135	2.467	1.099	314	1.079	770	11.896
		Ž	1.174	1.764	603	1.784	228	269	1.208	2.907	1.252	335	1.069	773	13.366
Bolezni perifernih žil 170, 180, 183		M	879	1.537	491	1.575	190	288	693	2.427	1.058	284	592	795	10.809
		Ž	1.494	3.191	839	2.879	385	544	1.386	5.142	2.016	565	1.368	1.292	21.101
Srčna odpoved 150		M	474	562	90	683	101	173	365	871	438	149	381	339	4.626
		Ž	700	885	111	1.009	157	216	416	1.157	681	231	637	423	6.623
Ishemične bolezni srca 120-125		M	576	1.305	337	1.302	244	190	673	2.426	1.053	296	690	756	9.848
		Ž	504	873	247	958	171	145	490	1.438	693	185	506	463	6.673
Na 1.000 prebivalcev starostne skupine															
Bolezni srca in ožilja 100-199		M	173,3	132,3	144,0	125,7	125,0	109,2	165,9	120,8	119,3	115,4	160,7	142,4	133,1
		Ž	218,5	157,5	178,7	149,0	139,1	134,1	193,6	133,2	142,4	141,3	187,8	156,6	155,3
Hipertenzivne bolezni 110, 111, 113		M	97,4	81,6	85,0	69,4	70,3	64,6	107,0	69,5	62,6	55,2	92,4	72,5	76,4
		Ž	126,7	94,5	106,1	80,1	76,0	82,1	124,2	73,2	75,0	67,8	103,0	79,5	87,6
Motnje srčnega ritma 144-149		M	18,0	9,6	13,8	11,4	9,3	8,0	15,8	9,3	10,9	11,8	18,2	13,8	11,7
		Ž	19,6	10,8	16,8	13,7	10,3	7,7	17,0	10,5	12,1	12,9	17,9	13,7	12,9
Bolezni perifernih žil 170, 180, 183		M	15,3	9,6	13,6	12,1	8,9	8,1	9,7	9,2	10,5	10,7	10,0	14,2	10,6
		Ž	24,9	19,6	23,4	22,1	17,4	15,6	19,5	18,5	19,6	21,7	22,9	22,9	20,3
Srčna odpoved 150		M	8,2	3,5	2,5	5,2	4,8	4,9	5,1	3,3	4,3	5,6	6,4	6,1	4,5
		Ž	11,7	5,4	3,1	7,7	7,1	6,2	5,9	4,2	6,6	8,9	10,7	7,5	6,4
Ishemične bolezni srca 120-125		M	10,0	8,2	9,3	10,0	11,5	5,4	9,4	9,2	10,4	11,2	11,6	13,5	9,7
		Ž	8,4	5,4	6,9	7,4	7,7	4,2	6,9	5,2	6,7	7,1	8,5	8,2	6,4

¹⁾ Ne vključuje patronažne dejavnosti.

Vir: Podatki iz računalniško podprtega poročila (ZUBSTAT)

2.4.1 Tabela 12: **Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾**, po statističnih regijah, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012

Statistična regija	Zvišan krvni tlak				Zvišan holesterol				Prebolela srčna kap			
	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012
Pomurska	20,4	24,7	23,1	22,8	-	20,8	18,4	17,7	1,1	2,2	0,6	1,9
Podravska	19,2	20,9	21,9	22,6	-	18,8	20,1	21,6	1,8	2,6	1,9	1,3
Koroška	20,0	20,9	20,8	20,9	-	22,0	19,1	21,9	0,9	1,7	1,0	0,8
Savinjska	19,5	23,7	23,1	20,8	-	21,2	21,5	22,4	1,7	1,7	1,7	1,2
Zasavska	23,1	26,6	30,2	22,7	-	25,0	22,3	22,6	1,6	4,5	1,8	3,4
Spodnjeposavska	19,2	28,6	23,5	26,7	-	22,0	18,2	20,3	1,0	1,6	2,1	0,8
Jugovzhodna	22,5	27,2	23,1	26,5	-	23,4	20,0	27,3	1,2	1,7	0,8	1,6
Osrednjeslovenska	18,0	20,1	20,1	19,1	-	22,3	19,9	22,3	1,2	2,0	0,8	2,1
Gorenjska	16,1	21,0	15,7	19,1	-	19,8	17,5	22,5	1,3	1,3	0,4	0,9
Notranjsko-kraška	13,3	18,2	22,0	25,0	-	17,5	31,4	18,9	0,5	1,5	2,3	0,6
Goriška	17,0	21,7	17,7	21,7	-	17,7	20,3	19,9	1,2	1,2	0,6	2,4
Obalno-kraška	12,6	20,1	15,3	22,9	-	23,7	24,0	27,8	1,4	0,5	2,0	1,3
SLOVENIJA	18,4	22,0	20,8	21,5	-	21,0	20,3	22,3	1,4	1,9	1,2	1,6

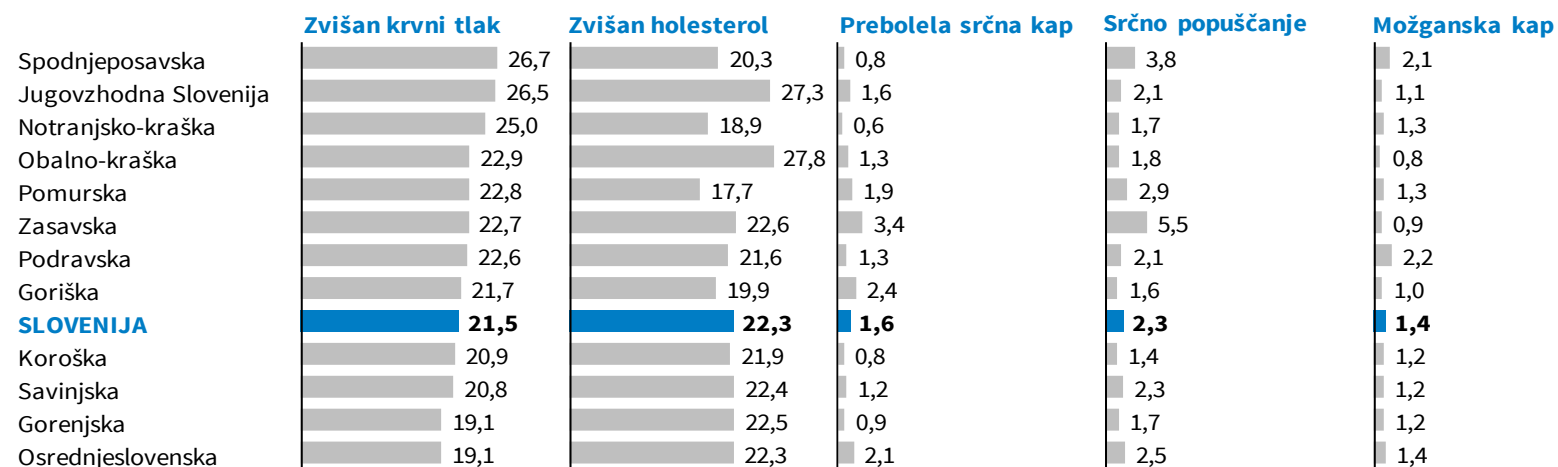
Statistična regija	Srčno popuščanje				Možganska kap			
	2001	2004	2008	2012	2001	2004	2008	2012
Pomurska	4,0	6,1	3,5	2,9	0,8	1,1	0,8	1,3
Podravska	3,2	3,0	3,3	2,1	1,0	1,4	1,3	2,2
Koroška	4,1	4,0	2,2	1,4	0,6	2,5	1,2	1,2
Savinjska	4,6	5,6	3,8	2,3	1,8	0,8	1,1	1,2
Zasavska	5,1	5,1	2,3	5,5	1,8	1,2	0,6	0,9
Spodnjeposavska	1,4	4,4	2,7	3,8	0,7	2,4	0,6	2,1
Jugovzhodna	2,4	3,7	1,3	2,1	1,0	0,6	1,4	1,1
Osrednjeslovenska	1,6	2,3	1,5	2,5	0,8	1,7	0,7	1,4
Gorenjska	1,4	2,7	1,3	1,7	0,6	0,7	0,4	1,2
Notranjsko-kraška	2,8	3,1	2,4	1,7	0,5	2,1	0,0	1,3
Goriška	2,5	2,7	1,2	1,6	0,4	0,5	0,6	1,0
Obalno-kraška	1,7	3,3	2,7	1,8	0,4	1,3	0,3	0,8
SLOVENIJA	2,7	3,5	2,3	2,3	0,9	1,3	0,9	1,4

¹⁾ Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).

Vir: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001-2004-2008-2012

2.4.1 Graf 8: **Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾**, po statističnih regijah, Slovenija, 2012

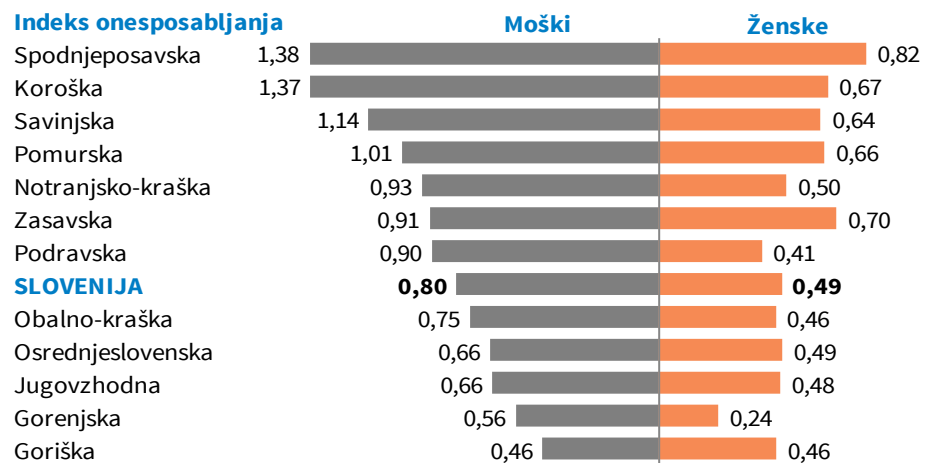
¹⁾ Bolezni, ki jih je ugotovil zdravnik (samoporočanje).

Vir: Zdravje in vedenjski slog prebivalcev Slovenije, Trendi v raziskavi CINDI 2001–2004–2008–2012

Med statističnimi regijami so anketiranci v najvišjem deležu poročali o zvišanem krvnem tlaku v spodnjeposavski in jugovzhodni regiji, o zvišanem holesterolu v obalno-kraški in jugovzhodni, o preboleli srčni kapi v zasavski in goriški, o srčnem popuščanju v zasavski in spodnjeposavski ter o preboleli možganski kapi v podravski in spodnjeposavski regiji.

2.4.1 Graf 9: **Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ zaradi bolezni srca in ožilja** po spolu in po statističnih regijah delodajalca¹⁾, Slovenija, 2013

¹⁾ Po statističnih regijah centralne ali lokalne enote delodajalca.

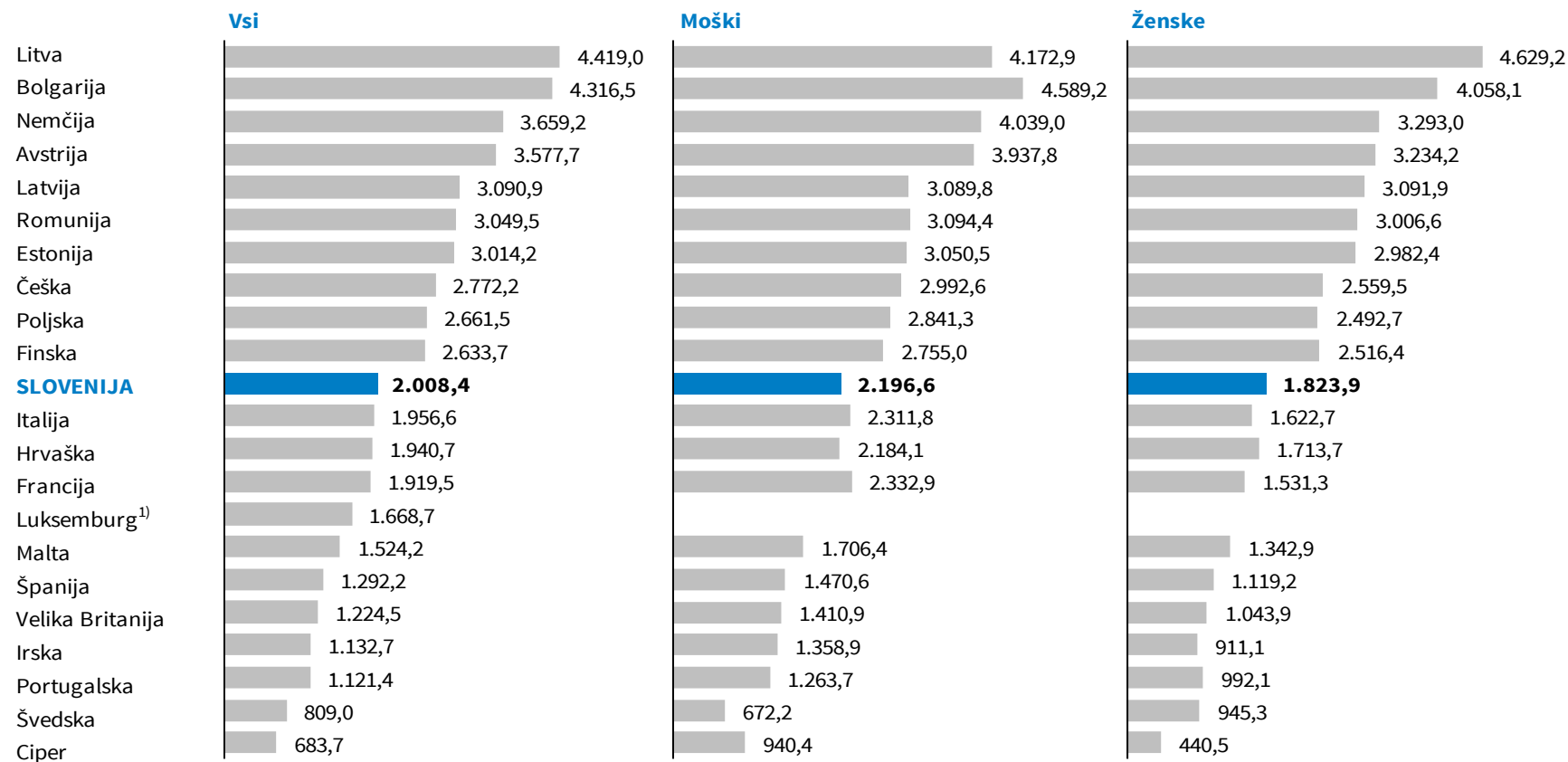
Vir: IVZ3 – Evidenca začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in drugih vzrokov (BS)

MEDNARODNE PRIMERJAVE

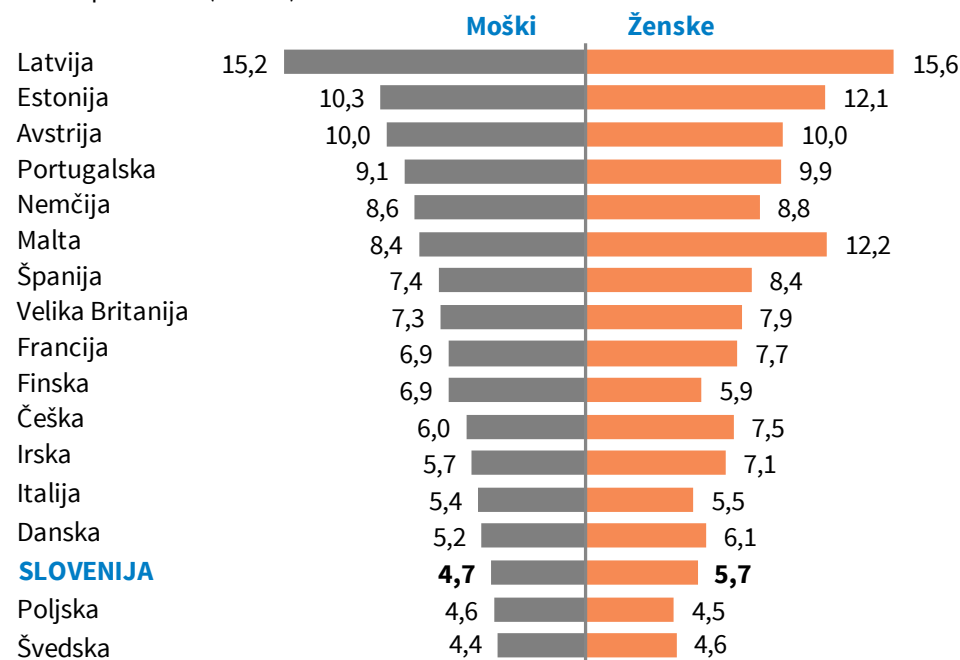
2.4.1 Graf 10: Hospitalizacija zaradi bolezni srca in ožilja, po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2013

na 100.000 prebivalcev

¹⁾ Podatki po spolu niso na voljo.Vir: EUROSTAT, <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>, 26. 01. 2016

2.4.1 Graf 11: **Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po AMI¹⁾**, po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2013

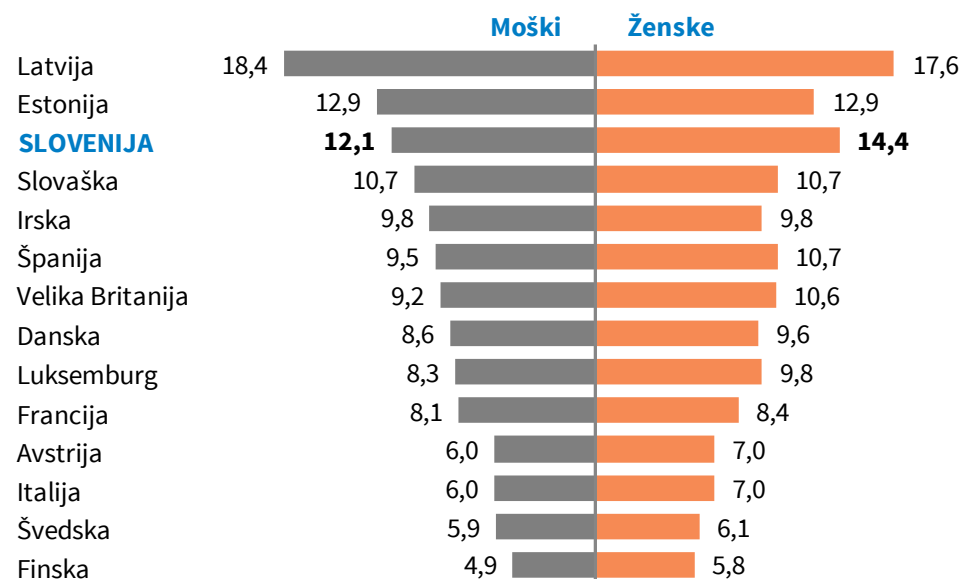
na 100 pacientov (45+ let)

¹⁾ Akutni miokardni infarkt.Vir: OECD, <http://stats.oecd.org>, 27. 01. 2016

Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po AMI meri delež oseb, starih 45 let in več, ki so umrle v 30 dneh po sprejemu v bolnišnico zaradi AMI, in sicer v bolnišnici sprejema, v drugi bolnišnici ali izven bolnišnice. To je kazalnik kakovosti akutne oskrbe bolnika z AMI; poleg procesa oskrbe nanj vpliva tudi težavnost bolezni. Število tako umrlih je v Sloveniji med najnižjimi v EU.

2.4.1 Graf 12: **Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po CVI¹⁾**, po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2012

na 100 pacientov (45+ let)

¹⁾ Cerebrovaskularni insult (možganska kap).Vir: OECD, <http://stats.oecd.org>, 27. 01. 2016

Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po CVI meri delež oseb, starih 45 let in več, ki so umrle v 30 dneh po sprejemu v bolnišnico zaradi CVI, in sicer v bolnišnici sprejema, v drugi bolnišnici ali izven bolnišnice. To je kazalnik kakovosti akutne oskrbe bolnika s CVI; poleg procesa oskrbe nanj vplivajo tudi težavnost bolezni in odločitve bolnišnic, ali hospitalizirajo

samo paciente s težjimi oblikami CVI ali tudi tiste z lažjo obliko. Število tako umrlih je v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami EU visoko predvsem zato, ker so tu pacienti z lažjimi oblikami CVI učinkovito oskrbljeni ambulantno, v kazalniku pa so upoštevani le hospitalizirani pacienti s pretežno težjimi oblikami CVI.

SEZNAM GRAFOV IN TABEL

SEZNAM GRAFOV

2.4.1 Graf 1: Starostno standardizirana stopnja umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja po spolu, Slovenija in EU, 1985–2013.....	2-2
2.4.1 Graf 2: Hospitalizacije ter obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja po spolu, Slovenija 2004–2013.....	2-4
2.4.1 Graf 3: Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾ po spolu, Slovenija, 2001, 2012.....	2-10
2.4.1 Graf 4: Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾ glede na ITM, Slovenija, 2012.....	2-10
2.4.1 Graf 5: Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ zaradi bolezni srca in ožilja po spolu, Slovenija, 2004–2013.....	2-12
2.4.1 Graf 6: Starostno standardizirana stopnja umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja po statističnih regijah, Slovenija, 2004–2013.....	2-13
2.4.1 Graf 7: Starostno standardizirana stopnja umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013.....	2-14
2.4.1 Graf 8: Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾ , po statističnih regijah, Slovenija, 2012.....	2-20
2.4.1 Graf 9: Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in po statističnih regijah delodajalca ¹⁾ , Slovenija, 2013.....	2-21
2.4.1 Graf 10: Hospitalizacija zaradi bolezni srca in ožilja , po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2013.....	2-22
2.4.1 Graf 11: Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po AMI¹⁾ , po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2013.....	2-23
2.4.1 Graf 12: Smrtnost v 30 dneh po vpisu v bolnišnico po CVI¹⁾ , po spolu, Slovenija in nekatere države EU, 2012.....	2-24

SEZNAM TABEL

2.4.1 Tabela 1: Umrli zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013	2-3
2.4.1 Tabela 2: Hospitalizacije zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013	2-5
2.4.1 Tabela 3: Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja v specialističnih ambulantni dejavnosti po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013.....	2-6
2.4.1 Tabela 4: Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu na primarni ravni¹⁾ zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013	2-7
2.4.1 Tabela 5: Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾ po spolu, starosti in izobrazbi, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012.....	2-8
2.4.1 Tabela 6: Delež anketirancev (25–64 let), ki so v zadnjem tednu vzeli zdravilo za znižanje krvnega tlaka in ali zdravilo za znižanje holesterola v krvi , po spolu, starosti in izobrazbi, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012	2-11
2.4.1 Tabela 7: Število koledarskih dni nezmožnosti za delo na zaposlenega (IO) za PDČ zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2013	2-12
2.4.1 Tabela 8: Umrli zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013	2-15
2.4.1 Tabela 9: Hospitalizacije zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013	2-16
2.4.1 Tabela 10: Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu zaradi bolezni srca in ožilja v specialistični ambulantni dejavnosti po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013	2-17
2.4.1 Tabela 11: Obiski v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu na primarni ravni¹⁾ zaradi bolezni srca in ožilja po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2013	2-18
2.4.1 Tabela 12: Delež anketirancev (25–64 let), ki so poročali o posameznih ugotovljenih dejavnikih tveganja in boleznih srca in ožilja¹⁾ , po statističnih regijah, Slovenija, 2001, 2004, 2008, 2012.....	2-19

DEFINICIJE

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Bolezni srca in ožilja	Bolezni srca in ožilja so bolezni, ki prizadenejo srce in/ali krvne žile. To so različne bolezni srca, možganskega žilja in perifernih žil, zvišan krvni tlak in drugo.	Imenujemo jih tudi bolezni obtočil, srčno-žilne bolezni ali kardiovaskularne bolezni.	Cardiovascular diseases
AMI	Akutni miokardni infarkt	Akutni miokardni infarkt ali srčni infarkt pomeni nenadno motnjo delovanja srca zaradi prekinjenega dotoka krvi v koronarnih (venčnih) srčnih arterijah.	Imenujemo ga tudi srčna kap.	Acute myocardial infarction
CVI	Cerebrovaskularni insult	Cerebrovaskularni insult ali možganska kap je nenadna motnja delovanja možganov zaradi nezadostne oskrbe s krvjo. Nastane lahko zaradi motnje dotoka krvi v možgane, običajno zaradi strdka v žili (ishemična možganska kap), ali zaradi krvavitve v možganih (hemoragična možganska kap).		Cerebrovascular insult
	Groba stopnja	Groba stopnja je podatek o številu primerov bolezni ali številu umrlih, preračunan na 100.000 oseb opazovane populacije.		Crude rate
	Starostna standardizacija	Starostna standardizacija je tehnika v epidemiologiji in demografiji, ki omogoča medsebojno primerjavo populacij z različnimi starostnimi strukturami.		Age standardization

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Starostno standardizirana stopnja	Starostno standardizirana stopnja je teoretična stopnja, pri kateri predpostavimo, da je starostna struktura opazovane populacije taka kot v standardni populaciji. Pove nam, kakšna bi bila groba stopnja v opazovani populaciji, če bi bila starostna struktura te populacije enaka kot je v standardni populaciji.	Starostno standardizirano stopnjo uporabljamo za primerjavo števila primerov bolezni/umrlih med populacijami z različno starostno strukturo, npr. med državami ali regijami, ali za analize daljšega časovnega obdobja, če se starostna struktura prebivalstva v času spreminja. Pri starostni standardizaciji se pri primerjavah držav z vsega sveta uporablja svetovna standardna populacija (Segi, 1961), pri primerjavi evropskih držav se uporablja evropska standardna populacija (Doll, 1976), pri primerjavah med slovenskimi regijami in občinami pa slovenska standardna populacija (Popis prebivalstva, Slovenija 2002).	Age-standardized rate
BS	Bolniški stalež ali začasna odsotnost z dela	Bolniški stalež ali začasna odsotnost z dela zaradi bolezni, poškodb, nege in drugih zdravstveno upravičenih razlogov se v enakem pomenu opisuje tudi z izrazi absentizem, zdravstveni absentizem, bolniška odsotnost.	Podatki o začasni odsotnosti z dela med prebivalci Slovenije so vodeni v podatkovni zbirki "Evidenca začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in drugih vzrokov", in sicer na podlagi "Potrdila o upravičeni zadržanosti od dela" (obr. BOL/03), ki ga je izdal pooblaščen izvajalec zdravstvenega varstva. Podrobnejša metodološka pojasnila so objavljena na spletni strani NIJZ: http://www.nijz.si/	Absenteeism from work
IO	Indeks onesposabljanja	Indeks onesposabljanja je število koledarskih dni nezmožnosti za delo na enega zaposlenega delavca v enem letu.	IO = število koledarskih dni nezmožnosti za delo / število zaposlenih	Index of temporary disability
PDČ	Polni delovni čas	Polni delovni čas šteje 40 delovnih ur na teden, razen kadar je z zakonom ali kolektivno pogodbo določeno drugače.	Po Zakonu o delovnih razmerjih polni delovni čas ne sme biti daljši od 40 ur na teden. Z zakonom oziroma kolektivno pogodbo se lahko kot polni delovni čas določi tudi čas, ki je krajši od 40 ur, vendar ne manj kot 36 ur na teden.	Full-time employment

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Raziskava CINDI – raziskava »Z zdravjem povezan življenjski slog«	Raziskava Z zdravjem povezan življenjski slog je bila izvedena med odraslimi prebivalci Slovenije v letih 2001, 2004, 2008 in 2012. Njen namen je odkrivanje razširjenosti in medsebojne povezanosti dejavnikov tveganja za nenalezljive bolezni pri odraslih, in sicer glede kadilskih, pivskih, prehranjevalnih in gibalnih navad, pa tudi glede obnašanja v zvezi z varnostjo v cestnem prometu in glede koriščenja nekaterih zdravstvenih storitev. Na osnovi zbranih podatkov bo lažje oblikovati prihodnje programe za izboljšanje zdravja vseh prebivalcev Slovenije, podatki pa so v pomoč tudi pri smiselnem načrtovanju preventivnih zdravstvenih aktivnosti.	Okvir za pripravo vzorca je predstavljal Centralni register prebivalstva (CRP). Vzorec je pripravil Statistični urad Republike Slovenije na podlagi stratificiranega enostavnega slučajnega vzorčnega načrta (stratifikacija po regijah in tipu naselja). V vzorec za raziskavo v letu 2012 je bilo vključenih 16.000 prebivalcev Slovenije, ki so bili na dan začetka anketiranja (1. junija 2012) stari od 25 do vključno 74 let. Terenska faza ankete je potekala od 1. junija 2012 do konca septembra 2012. Pri analizi trendov so bili prebivalci v starosti 65 do 74 let, zaradi primerljivosti s podatki iz let 2001 in 2004 izključeni. Podatki za leta 2001, 2004, 2008 in 2012 so javno objavljeni v poročilu na spletni strani NIJZ: http://www.nijz.si/sl/publikacije/izzivi-v-izboljsevanju-vedenjskega-sloga-in-zdravja-desetletje-cindi-raziskav-v-Sloveniji	CINDI health monitor survey
ITM	Indeks telesne mase	Indeks telesne mase (ITM) je razmerje med telesno maso in kvadratom telesne višine, ki ga izrazimo v kg/m ² . Stanje hranjenosti pri odraslih se glede na indeks telesne mase deli v naslednje kategorije: do 18,4 podhranjenost, od 18,5 do 24,9 normalna hranjenost, od 25,0 do 29,9 čezmerna hranjenost, od 30,0 do 34,9 debelost I. stopnje, od 35,0 do 39,9 debelost II. stopnje, 40,0 in več izredna debelost (III. stopnje).	Pri ocenjevanju čezmerne hranjenosti in debelosti se uporablja indeks telesne mase, ki pa ne odraža dejanskega deleža telesne maščobe. Indeks telesne mase = telesna teža (kg) / telesna višina ² (m ²)	Body mass index (BMI)

Okrajšave in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Specialistična ambulantna dejavnost	<p>Specialistična ambulantna dejavnost je zdravstvena dejavnost na sekundarni in terciarni ravni zdravstvenega varstva.</p> <p>Specialistična ambulantna dejavnost kot nadaljevanje oziroma dopolnitev osnovne zdravstvene dejavnosti obsega poglobljeno diagnostiko, zdravljenje bolezni ali bolezenskih stanj ter izvajanje ambulantne rehabilitacije.</p>	<p>Poglavje vključuje podatke o specialistični ambulantni dejavnosti na sekundarni in terciarni ravni, ki je dostopna z napotnico oz. v nekaterih primerih tudi brez napotnice. Vir podatkov so računalniško podprta poročila zunajbolnišnične zdravstvene statistike (ZUBSTAT). Poročajo javni in zasebni izvajalci specialistične ambulantne dejavnosti. Specialistično ambulantno dejavnost izvajajo bolnišnice, zdravstveni domovi, zdravilišča in zasebni zdravniki specialisti posameznih strok. Specialistična ambulantna dejavnost je izredno heterogena, v Sloveniji med regijami neenakomerno razvejena in zelo raznoliko organizirana.</p>	Out-patient specialist services
	Bolnišnična obravnava	<p>Bolnišnična obravnava je skupen izraz za vse obravnave v bolnišnični zdravstveni dejavnosti, od sprejema do odpusta, in pomeni skupek aktivnosti (opazovanje, diagnostika, zdravljenje in rehabilitacija), ki se nanašajo na zdravstveno oskrbo v stacionarni ustanovi (bolnišnici). Sem sodijo različne vrste bolnišničnih obravnav.</p>		Hospital care
	Hospitalizacija (obrnava z nočitvijo)	<p>Hospitalizacija je neprekinjena, več kot 24 ur (ali vsaj preko noči) trajajoča obravnava pacienta v posteljni enoti bolnišnice.</p>	<p>Začne se s sprejemom, nadaljuje z eno ali več epizodami zdravljenja in zaključi z odpustom. Izjemoma je hospitalizacija krajša kot 24 ur, če je bil pacient že prvi dan hospitalizacije premeščen v drugo bolnišnico ali če je v tem času umrl.</p>	Hospitalisation
	Zunajbolnišnična obravnava	<p>Zunajbolnišnična obravnava je neprekinjena ambulantna zdravstvena obravnava pacienta (na primarni, sekundarni ali terciarni ravni zdravstvenega varstva), pri kateri izvajalec zagotavlja zdravstvene storitve, a ki ne vključuje nočitve v bolnišnici.</p>	<p>Zunajbolnišnična obravnava lahko poteka v zdravstveni in zobozdravstveni dejavnosti ter v drugih dejavnostih za zdravje (zdravstvena nega, patronažna dejavnost, fizioterapija itd.).</p>	Outpatient care